Lieta Nr.A42592808
143/AA43-0109-12/8

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2012.gada 16.februārī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja I.Kaļiņina,
tiesneši R.Paegle un M.Vīgants,

piedaloties pie administratīvās atbildības saucamās personas zvejnieku saimniecības „Staģis 1" pārstāvim *J.D.*,
atbildētāja – Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts vides dienesta pārstāvim *J.Z.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par zvejnieku saimniecības „Staģis 1" (vienotais reģistrācijas numurs 50001010811) saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 80.panta otrās daļas sakarā ar zvejnieku saimniecības „Staģis 1" apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 29.jūlija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2008.gada 18.februārī Valsts vides dienesta (turpmāk – Dienests) Jūras un iekšējo ūdeņu pārvaldes vides valsts inspektors zvejnieku saimniecībai „Staģis 1" (turpmāk – pieteicēja) sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu AE Nr.005714 (turpmāk – Protokols) par Ministru kabineta 2007.gada 2.maija noteikumu Nr.295 „Noteikumi par rūpniecisko zveju iekšējos ūdeņos" (turpmāk – Noteikumi Nr.295) 16.13.apakšpunkta pārkāpumu, jo tika konstatēts, ka 2008.gada 9.februārī Rīgas Centrāltirgū SIA „Sonnos" tirdzniecības vietā tika tirgotas ar pavadzīmi ACG 904395 pieteicējas piegādātās vimbas, starp kurām bija 41 mazizmēra vimba, kuru garums nepārsniedza 30 centimetrus.

Par konstatēto pārkāpumu 2008.gada 13.martā Dienesta ģenerāldirektora vietnieks pieņēma lēmumu Nr.G01/000007 (turpmāk – sākotnējais lēmums) par pieteicējas administratīvo sodīšanu saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 80.panta otro daļu ar naudas sodu Ls 500 un zvejas tiesību atņemšanu uz piecpadsmit dienām.

Nepiekrītot šādam lēmumam pieteicēja to apstrīdēja Dienesta ģenerāldirektoram, kurš ar 2008.gada 8.maija lēmumu Nr. G01/31P (turpmāk – Lēmums) atstāja negrozītu sākotnēji pieņemto lēmumu.

[2] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicēja iesniedza Administratīvajā rajona tiesā pieteikumu, kurā lūdza atcelt Lēmumu, pamatojoties uz to, ka Protokolā nav norādīts, ko tieši atbildētājs ir domājis ar mazizmēra vimbu, jo vimbu izmērs nav norādīts. Nav arī pieminēts vimbu stāvoklis un tas, kur tās glabātas pirms tirgošanas. Nav pierādīts tas, ka tieši pieteicēja piegādāja 41 mazizmēra vimbu SIA „Sonnos".

SIA „Sonnos" amatpersonas *G.L.* paskaidrojumi vērtējami kritiski, jo viņš ir lietā ieinteresētā persona. *G.L.* tirgo apšaubāmas izcelsmes vimbas un nepamatoti norāda pieteicēju kā 41 mazizmēra vimbu piegādātāju.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 29.jūlija spriedumu Lēmums atstāts negrozīts, bet pieteicējas pieteikums noraidīts.

Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Saskaņā ar pieteicējas kā piegādātāja 2008.gada 8.februārī noformēto pavadzīmi ACG 904395 SIA „Sonnos" pārstāve *J.L.* saņēma no pieteicējas pārstāvja 110 kilogramu vimbu.

Kā izriet no pieteicējas Iekšējo ūdeņu zvejas žurnāla Nr.2, 2008.gada februārī pieteicēja ir nozvejojusi vimbas.

2008.gada 8.februārī izrakstīta SIA „Sonnos" iekšējā pavadzīme Nr.8 par 20 kilogramiem divu veidu vimbu pieņemšanu tirdzniecībai, 2008.gada 9.februārī izrakstīta iekšējā pavadzīme Nr.9 par 85 kilogramiem divu veidu vimbu saņemšanu.

[3.2] 2008.gada 9.februārī sastādīts akts, kurā konstatēts, ka 2008.gada 9.februārī SIA „Sonnos" tirdzniecības vietā Rīgas Centrāltirgū pārbaudītas tirdzniecībai izliktās vimbas, starp kurām bija 41 mazizmēra vimba, kuru garums nepārsniedz 30 centimetrus.

Pārbaudes laikā SIA „Sonnos" pārstāvis *G.L.* paskaidroja, ka vimbas saņemtas no pieteicējas un 2008.gada 11.februārī Jūras un iekšējo ūdeņu pārvaldē iesniedza pavadzīmi ACG 904395.

[3.3] LAPK 80.panta otrā daļa redakcijā, kas bija spēkā administratīvā pārkāpuma konstatēšanas brīdī noteica, ka par zvejas noteikumu pārkāpšanu - uzliek naudas sodu (..) juridiskajām personām – no divsimt latiem līdz trīstūkstoš latiem, konfiscējot pārkāpuma izdarīšanas rīkus un pārkāpuma priekšmetus, tai skaitā pārkāpuma rezultātā iegūtās zivis, kā arī peldošos līdzekļus ar aprīkojumu vai bez konfiskācijas un atņem zvejas tiesības uz laiku līdz trim gadiem.

Noteikumu Nr.295 16.13.apakašpunkts noteic, ka lomā atļauts paturēt, bet aizliegts pārdot šo noteikumu 23.punktā noteikto piezveju, kā arī atļauts paturēt minēto sugu zivis un vēžus, ja to minimālais garums atbilst šādiem izmēriem – vimba – 30 cm.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.295 23.punktu pieļaujamā mazizmēra zivju piezveja, izņemot šo noteikumu 21. un 22.punktā minētos piezvejas ierobežojumus, katrā zvejas rīka pacelšanas reizē katrai šo noteikumu 16.punktā minētajai zivju sugai nedrīkst pārsniegt 5 % no attiecīgās sugas zivju kopējā skaita nozvejā. Noteikumu 24.punkts noteic, ja ir pārsniegts šo noteikumu 23.punktā minētais piezvejas apjoms, piezvejas zivis nekavējoties jāatlaiž atpakaļ ūdenī.

No minētā izriet, ka, lai piemērotu administratīvo atbildību par LAPK 80.panta otrajā daļā minēto administratīvo pārkāpumu, nepieciešams konstatēt, ka ir pārkāpti zvejas noteikumi. Tiesiskais regulējums attiecībā uz vimbu zveju un nozvejotā pārdošanu paredz ierobežojumus. Proti, ja arī tiek pieļauta atļautās mazizmēra zivju piezvejas paturēšana lomā, aizliegts pārdot vimbas, kuras ir mazākas par 30 centimetriem.

Konkrētajā lietā, veicot pārbaudi Rīgas Centrāltirgū SIA „Sonnos" tirdzniecības vietā, konstatēts, ka tirdzniecībai nodotas mazizmēra vimbas, kas ir mazākas par 30 centimetriem. Veicot SIA „Sonnos" pārstāvja *G.L.* un pieteicējas iesniegto dokumentu pārbaudi, konstatēts, ka pieteicēja saucama pie administratīvās atbildības.

Pieteicējas pārstāvja ieskatā administratīvā pārkāpuma sastāvs nav pierādīts – SIA „Sonnos" 2008.gada 9.februārī tirgoja vimbas, kas nebija iepirktas no pieteicējas. Atbildētājs balstījies vienīgi uz SIA „Sonnos" pārstāvja *G.L.* paskaidrojumiem, kā arī nav veicis zivju precīzu mērīšanu.

[3.4] Tiesa atzina, ka saskaņā ar LAPK 243.pantu konkrētajā lietā administratīvā pārkāpuma pierādīšanas līdzekļi ir akts par pārkāpumu, Protokols, SIA „Sonnos" pārstāvja *G.L.* sniegtie paskaidrojumi, kā arī pavadzīmes un zvejas žurnāls, kas ir pieļaujami pierādīšanas līdzekļi administratīvā pārkāpuma lietā. Tiesai, vērtējot minētos pierādījumus kopsakarā, jāizvērtē, vai ir pierādīts fakts, ka tieši pieteicēja pārdeva Rīgas Centrāltirgū SIA „Sonnos" mazizmēra vimbas.

[3.4.1] No 2008.gada 9.februārī sastādītā pārbaudes akta izriet, ka pārkāpumu konstatēja Jūras un iekšējo ūdeņu pārvaldes vecākais ekologs. Saskaņā ar Ministru kabineta 2007.gada 13.februāra noteikumiem Nr.125 „Noteikumi par profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošajiem pamatuzdevumiem un kvalifikācijas pamatprasībām un profesiju klasifikatora lietošanas un aktualizācijas kārtība" (bija spēkā līdz 2010.gada 1.jūnijam) ekologs ir vecākais dabaszinātņu speciālists, kuram amata veikšanai nepieciešama augstākā izglītība un kura pienākumos ietilpst izmantot praksē zinātnisko informāciju bioloģijas, zooloģijas, ekoloģijas nozarēs.

Tiesa piekrita pieteicējas pārstāvim, ka no lietas materiāliem neizriet, ka vimbām būtu veikti kādi speciāli mērījumi. Tomēr, ņemot vērā iepriekš minēto ekologa pamatuzdevumu un kvalifikācijas pamatprasību raksturojumu, tiesai nav šaubu, ka ekologam, kurš konstatēja pārkāpumu un sastādīja pārbaudes aktu, bija nepieciešamās zināšanas un iemaņas mazizmēra vimbu noteikšanai. No dzīvē gūtās pieredzes tiesa secināja, ka parasti Jūras un

iekšējo ūdeņu pārvaldes amatpersonas veic precīzus mērījumus mazizmēra zivju noteikšanai.

Tiesa norādīja, ka, lai sauktu personu pie administratīvās atbildības par mazizmēra zivju tirdzniecības noteikumu pārkāpšanu, pietiek, ka Jūras un iekšējo ūdeņu pārvaldes amatpersona konstatē kaut vienu mazizmēra zivi pārdotajā apjomā. Līdz ar to, tiesas ieskatā nav nozīmes apstāklim, ka netika norādīti precīzi zivju izmēri. Konstatējot, ka tiek tirgota 41 mazizmēra vimba, amatpersonai, veicot amata pienākumus, ir pamats sastādīt aktu par mazizmēra zivju tirgošanas faktu. Šaubas, vai tiešām visas zivis bija mazizmēra, varētu ņemt vērā vienīgi nosakot administratīvā soda apmēru.

[3.4.2] *G.L.* tiesas sēdē apliecināja, ka SIA „Sonnos" ir darījuma attiecības ar pieteicēju. *G.L.* liecināja, ka darījumi tika noformēti ar pavadzīmēm. Saskaņā ar lietā esošo pavadzīmi nav strīda, ka pieteicēja 2008.gada 8.februārī piegādāja zivis SIA „Sonnos". Apstākli, ka pieteicēja Buļļupē zvejoja vimbas, apliecina pieteicējas zvejas žurnāls. Atbilstoši SIA „Sonnos" iekšējām pavadzīmēm, no pieteicējas saņemtais vimbu apjoms arī tika nodots tirgošanai. Tiesas sēdē sniegtās pieteicējas darbinieku liecības tiesa vērtēja kritiski, jo viņi ir ieinteresēti lietas iznākumā. Proti, viņu ienākumi atkarīgi no pieteicējas gūtās peļņas. Kā norādīja *N.M.*, lomi bija mazi. Tādējādi, tiesa secināja, ka pieteicēja bija ieinteresēta tirgot mazizmēra vimbas, kaut arī saskaņā ar Noteikumiem Nr.295 varēja tās paturēt sev.

Tiesa noraidīja pieteicējas pārstāvja apgalvojumus, ka *G.L.* būtu ieinteresēts lietas iznākumā, jo viņš konkrētajā lietā nevar būt administratīvā pārkāpuma subjekts un nav atbildīgs par mazizmēra zivju tirgošanu. *G.L.* varēja vienīgi ziņot Jūras un iekšējo ūdeņu pārvaldei par šādu faktu.

Ņemot vērā minēto, tiesa secināja, ka atbildētājs pamatoti konstatēja LAPK 80.panta otrās daļas pārkāpumu.

[3.5] LAPK 80.panta otrā daļa redakcijā, kas bija spēkā administratīvā pārkāpuma konstatēšanas brīdī noteica sankciju juridiskajām personām – naudas sodu no divsimt latiem līdz trīstūkstoš latiem, konfiscējot pārkāpuma izdarīšanas rīkus un pārkāpuma priekšmetus, tai skaitā pārkāpuma rezultātā iegūtās zivis, kā arī peldošos līdzekļus ar aprīkojumu vai bez konfiskācijas un atņem zvejas tiesības uz laiku līdz trim gadiem.

LAPK 80.panta otrā daļa saskaņā ar 2008.gada 17.aprīļa likuma grozījumiem sankcija papildināta – juridiskajām personām naudas sods no divsimt līdz trīstūkstoš latiem, konfiscējot pārkāpuma izdarīšanas rīkus un pārkāpuma priekšmetus, tajā skaitā pārkāpuma rezultātā iegūtās zivis, kā arī peldošos līdzekļus ar aprīkojumu, vai bez konfiskācijas un atņem zvejas tiesības uz laiku līdz trim gadiem vai bez tiesību atņemšanas.

Saskaņā ar LAPK 8.panta otro daļu aktiem, kas mīkstina atbildību par administratīvajiem pārkāpumiem, ir atpakaļejošs spēks.

LAPK 22.pants noteic, ka administratīvais sods ir atbildības līdzeklis un tiek piemērots, lai personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu,

audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā, kā arī lai tiklab tiesību pārkāpējs, kā citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus.

Kā izriet no LAPK 32.panta, sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem.

Uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

[3.6] Konkrētajā lietā pieteicējai piemērots naudas sods Ls 500 apmērā, kā arī atņemtas zvejas tiesības uz piecpadsmit dienām. Atbildētājs, piemērojot administratīvo sodu, pamatoti norādījis, ka pārkāpuma konstatēšanas brīdī spēkā esošā tiesību normas sankcija neparedzēja citu veidu kā vienīgi zvejas tiesību atņemšanu.

Izvērtējot lietas materiālus, tiesa piekrita atbildētāja viedoklim, ka pieteicējas izdarītie pārkāpumi ir sabiedriski nozīmīgi. Proti, mazizmēra vimbu pārdošanas aizliegums noteikts sabiedrības interesēs, lai aizsargātu noteiktas zivju sugas. Tomēr, tiesas ieskatā, nosakot soda apmēru, jāņem vērā ne vien pārkāpuma raksturs, bet arī atbildību pastiprinoši apstākļi. Konkrētajā lietā tādi nav konstatējami.

Ņemot vērā minēto, tiesa secināja, ka piemērotais sods ir grozāms sprieduma pieņemšanas brīdī spēkā esošās sankcijas ietvaros, piemērojot naudas sodu sankcijas minimālajā apmērā – Ls 200 un bez tiesību atņemšanas.

[4] Par pirmās instances tiesas spriedumu pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību, kas pamatota ar pieteikumā izteiktajiem apsvērumiem.

[5] Rakstveida paskaidrojumā par pieteicējas apelācijas sūdzību Dienests norāda, ka pirmās instances tiesas spriedums ir tiesisks un pamatots un sniedza paskaidrojumu, balstoties uz Lēmumā izvirzītajiem argumentiem.

[6] Pieteicējas pārstāvis tiesas sēdē pieteikumu un apelācijas sūdzību uzturēja un sniedza paskaidrojumu, balstoties uz pieteikumā izvirzītajiem argumentiem.

Dienesta pārstāvis tiesas sēdē sniedza paskaidrojumu, balstoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumā minētajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[7] Uzklausījusi administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus tiesas sēdē un pārbaudījusi lietā esošos pierādījumus, Administratīvā

apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība ir pamatota, bet Lēmums par pieteicējas saukšanu pie administratīvās atbildības pēc LAPK 80. panta otrās daļas ir atceļams un lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā ir izbeidzama.

[8] LAPK 9.panta pirmā daļa noteic, ka par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība. No minētā izriet, ka personas vaina ir jebkura administratīvā pārkāpuma sastāva elements. Turklāt, lai konkrēto personu sauktu pie administratīvās atbildības par LAPK paredzēto administratīvo pārkāpumu, jāpierāda tieši tās personas vaina, kurai administratīvā pārkāpuma izdarīšana ir inkriminēta.

Atbilstoši LAPK 244.pantam institūcija (amatpersona) pierādījumus novērtē pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas.

[9] LAPK 80.panta otrā daļa noteic, ka par zvejas noteikumu pārkāpšanu — uzliek naudas sodu fiziskajām personām no divsimt līdz piecsimt latiem, konfiscējot pārkāpuma izdarīšanas rīkus un pārkāpuma priekšmetus, tajā skaitā pārkāpuma rezultātā iegūtās zivis, kā arī peldošos līdzekļus ar aprīkojumu, vai bez konfiskācijas un atņem zvejas tiesības uz laiku līdz vienam gadam vai bez tiesību atņemšanas, bet juridiskajām personām — no divsimt līdz trīstūkstoš latiem, konfiscējot pārkāpuma izdarīšanas rīkus un pārkāpuma priekšmetus, tajā skaitā pārkāpuma rezultātā iegūtās zivis, kā arī peldošos līdzekļus ar aprīkojumu, vai bez konfiskācijas un atņem zvejas tiesības uz laiku līdz trim gadiem vai bez tiesību atņemšanas.

Savukārt Noteikumu Nr.295 16.13.apakašpunkts noteic, ka lomā atļauts paturēt, bet aizliegts pārdot šo noteikumu 23.punktā noteikto piezveju, kā arī atļauts paturēt minēto sugu zivis un vēžus, ja to minimālais garums atbilst šādiem izmēriem: (..) vimba – 30 cm.

No minētā izriet, ka, lai piemērotu pieteicējai administratīvo atbildību par LAPK 80.panta otrajā daļā minēto administratīvo pārkāpumu, nepieciešams konstatēt, ka pieteicēja ir pārkāpusi zvejas noteikumus, izskatāmajā gadījumā – noteikumus par rūpniecisko zveju iekšējos ūdeņos.

[10] Izvērtējot lietā iesniegtos pierādījumus, apgabaltiesa atzīst, ka lietā nav neviena pierādījuma tam, ka 2008.gada 9.februārī Rīgas Centrāltirgū SIA „Sonnos" tirdzniecības vietā tika tirgota ar pavadzīmi ACG 904395 pieteicējas piegādātā 41 mazizmēra (garums nepārsniedz 30 centimetrus) vimba.

Kaut gan lietā nav strīda par faktu, ka pieteicēja 2008.gada 8.februārī piegādāja vimbas SIA „Sonnos", Dienests, veicot pārbaudi Centrāltirgū 2008.gada 9.februārī, nav noskaidrojis, vai Dienesta pārbaudes laikā SIA

„Sonnos" rīcībā esošās vimbas ir atlikums no pieteicējas 2008.gada 8.februārī piegādātajām. Minēto apstākli iestāde varēja noskaidrot, piemērām, pārbaudot pēc SIA „Sonnos" kases aparāta izdrukām 2008.gada 8. – 9.februārī pārdoto vimbu daudzumu un salīdzinot to ar pieteicējas piegādāto. Šādas darbības Dienests nav izpildījis, tādējādi neiegūstot nepārprotamus pierādījumus tam, ka Protokolā minētā 41 mazizmēra vimba ir tieši pieteicējas piegādātā.

SIA „Sonnos" amatpersonas *G.L.* paskaidrojumi, ka viņš tirgoja pieteicējas piegādātās vimbas nevar būt nepārprotams pierādījums pieteicējas vainai tai inkriminētajā pārkāpumā, jo, kā tika norādīts iepriekš, objektīvs pierādījums tam varētu būt dokumentārā pārbaude, nevis atsevišķas personas paskaidrojums.

[11] Saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas pausto nostāju, par krimināllietām Eiropas Cilvēktiesību konvencijas izpratnē atzīstamas arī noteiktas administratīvo lietu kategorijas, jo, lai piemērotu sodu par administratīvo pārkāpumu, jābūt pierādītai personas vainai. Saskaņā ar krimināltiesībās piemērojamo principu visas šaubas par vainu jāvērtē par labu apsūdzētajam.

Arī saskaņā ar administratīvā procesa principu *in dubio pro civis* (visas šaubas par labu cilvēkam) pierādīšanas nastai jāgulstas pēc iespējas uz amatpersonu, un šaubu gadījumā risinājumam jābūt par labu indivīdam. Publiskajās tiesībās visas šaubas tulkojamas par labu indivīdam.

Līdz ar to apgabaltiesa šaubas par pieteicējas vainu tulko par labu pieteicējai, uzskatot, ka konkrētajā lietā iegūtie pierādījumi nevar būt par pamatu tam, lai sauktu pieteicēju pie administratīvās atbildības pēc LAPK 80.panta otrās daļas.

Pastāvot šādiem apstākļiem, apgabaltiesa atzīst, ka Lēmums ir atceļams un administratīvā pārkāpuma lieta ir izbeidzama, pamatojoties uz LAPK 239.panta 1.punktu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 239.panta 1.punktu, 286.[11] panta otrās daļas 3.punktu un 286.[14] pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

atcelt Valsts vides dienesta 2008.gada 8.maija lēmumu Nr.G01/31P (2008.gada 18.februāra protokols AE Nr.005714) un izbeigt administratīvā pārkāpuma lietu par zvejnieku saimniecības „Staģis 1" (vienotais reģistrācijas numurs 50001010811) saukšanu pie administratīvās atbildības par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 80.panta otrajā daļā paredzēto pārkāpumu.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja I.Kaļiņina

Tiesneši R.Paegle

M.Vīgants